

..... شکرستانم آرزوست

گزارش مرحله مقدماتی هشتمین دوره مسابقات سراسری
«حفظ»، «قرائت» و «مفاهیم» قرآن کریم
«یادواره شهدای سمپاد»

محمد ناصرزاده

بچه‌ها! فقط شما می‌توانید این گزارش را بخوانید.

کمتر و شاید هم اصلاً پیش نیاید که در یک فصلنامه تخصصی و آموزشی مسائل پشت پرده اداری مطرح گردد. هر چند معمولاً ناگفته‌ها جذاب‌تر و شنیدنی‌تر از گفته‌ها است! گزارش مسابقات مرحله مقدماتی و آنچه در پی اجرای طرح مسابقات امسال در ستاد تهران واقع گردید بیش از همه برای خود بچه‌های قرآنی سمپاد شنیدنی و مثمر‌تر است. بیان دقت و نکته‌سنجی و حساسیت کاری فوق‌العاده از افرادی که مشغله‌های متعدد آنها کمتر مجالی برای رسیدن به این امور می‌دهد ولی عشق و علاقه مفرط آنان به احیاء فرهنگ قرآنی و ارزش خاصی که برای کار مسابقات قرآن کریم قائلند آنان را وامی‌دارد که با حرارت و پیگیری تمام وارد این امور شوند. این گزارش را می‌نویسم تا پرده درخشانی از این اعتقاد را به بچه‌ها منتقل سازیم. اگر کسی غیر از بچه‌ها یا فارغ‌التحصیلان این گزارش را بخواند نفرینش می‌کنیم که کارش به ریاست سازمان و معاون تربیتی‌اش دکتر آشتیانی بخورد و به صعوبت و سختی نظم کاری حوزه ریاست سمپاد گرفتار شود!

تا شهر یور

بخشنامه مسابقات قرآن کریم دوره هشتم تقریباً در اواخر مردادماه تایپ شده و آماده بود. متن اولیه آن در اوایل شهریور به استحضار آقای دکتر اژه‌ای ریاست سازمان رسید. تفکر قدیمی حوزه تربیتی در بخشنامه تا حدود زیادی دچار تحول گردیده بود. مناطق میزبان به شانزده مورد افزایش و مسابقات، «دبیرستانی - راهنمایی» شده بود.

اما هنوز دو نکته مهم دست نخورده باقیمانده بود. یکی اصرار بر حفظ تفسیر موضوعی قرآن کریم از حضرت آیت الله جوادی آملی برای مسابقات مفاهیم دوره دبیرستان که تقریباً همگان اتفاق دارند بسیار پیچیده و سخت می‌باشد و کمتر دانش آموز سی ساله تحصیلکرده‌ای هم پیدا می‌شود که این مطالب را درک کند. این نکته بعلاوه کمیاب بودن فوق‌العاده کتاب باعث شد که حتی قدیمی‌ترین و صبورترین و ارزشی‌ترین مدیر سمپاد (که خود روزگاری تولید معاونت تربیتی را برعهده داشت) یعنی استاد ارجمندمان حاج محمد آقا اژه‌ای رئیس دبیرستان شهید اژه‌ای اصفهان هم از این انتخاب لب به شکوه و گلایه باز کند! تو خود حدیث مفصل بخوان از این انتخاب !!

نکته دیگر اعتقاد به فاصله کم میان ارسال بخشنامه و مسابقات بود. مفاد «حفظ و قرائت» در مسابقات قرآن کریم در واقع فاقد هرگونه نوآوری یا تغییری می‌باشد و در مورد مفاهیم هم - بین خودمان باشد - بچه‌های مراکز کار را به روزهای آخر واگذار می‌کنند و طولانی شدن این فاصله هم به کاری نمی‌آید ولی خوب این یک روی سکه است روی دیگر سکه اینست که اگر فرصت کافی باشد مراکز متن را تکثیر می‌کنند، همه را دعوت به کلاسهای مناسب می‌نمایند و خلاصه مسابقات بهتر برگزار می‌شود.

شورا

مجموعه فارغ‌التحصیلانی که عهده‌دار برگزاری «مسابقات فارغ‌التحصیلی» بودند در قالب شورایی، مسئولیت مسابقات قرآن کریم را پذیرا شدند. قصد تنظیم تقویم اجرایی مسابقات برای جلوگیری از تاخیرها و بدقولیهای بعدی بود. سرپرست محترم سازمان موکداً خواستار شدند فرهنگ ارسال با «پست پیشتاز» از برنامه اجرایی حذف گردد تا تنظیم کارها روان‌تر و معقول‌تر بیاید. شورا مصمم شد برای بهبود آزمون مفاهیم ساماندهی آزمونها را خود بر عهده گرفته و برنامه ریزی دقیقی برای اجرای آن ارائه نماید. جلسات اولیه با خوبی و خوشی سپری شد! و شورا توانست سر و شکلی به فعالیت‌های خود دهد.

بحران

در واقع نمی‌توان اسم این مرحله را «بحران» گذاشت هر چند در واقع بحرانی و حاد به نظر

می‌رسید، بدقولی بچه‌های طراح در ارائه به موقع سوالات مفاهیم کاسه صبر آقای دکتر را لبریز ساخت و ایشان ضمن گله‌مندی و ترک جلسه طرح سوالات (باورتان بشود، ایشان در این جلسات پایه پای بچه‌های فارغ‌التحصیل می‌نشیند و حوصله می‌کنند) نامه تندی به آقای دکتر آشتیانی، معاون خوب و توانای تربیتی سمپاد نوشتند که بسیار اثرگذار شد.

ورود آقای آشتیانی

دکتر آشتیانی، فارغ‌التحصیل قدیمی و مرد میدانهای سخت سمپاد، هم برای بهبود اوضاع! وارد جریانات شد. برای اولین بار واکنش تند و قهر سرپرست سازمان متوجه نیروهای فارغ‌التحصیل حوزه تربیتی و فوق برنامه شد و دلیل آن دهن به دهن میان بچه‌های حوزه می‌چرخید و زود بود که ماجرا به تمامی یازده هزار فارغ‌التحصیل سمپاد (هی بچه‌ها! باورتان می‌شود ما بیش از یازده هزار فارغ‌التحصیل داریم!) منتقل شود، دلیلش در یک کلمه بود: «بی‌نظمی».

احمد آقا (همان آقای دکتر آشتیانی هستند) در صدد تلطیف اوضاع برآمدند. تقویم کاری به روز شد و کارها نظم و سیاق تازه‌ای یافت شورا با جدیت و حوصله فراوان - و دلتنگ از محیط قهرآلود - طرح سوالات و انتخاب آنرا براساس معیارها و ضوابطی که خود از قبل بدان پرداخته بود طراحی نمود، غلط‌گیری و اجرای نمونه سوالات بخوبی انجام پذیرفت و با فرصت کافی نمونه‌ها به مراکز ارسال گردید. در واقع امسال سوالات در زمانی به دست مدیران مدارس رسید که در سالهای قبل در چنین موقعی تازه طرح سوالات آغاز می‌شد!

خواهران

شاید ورود خواهران به شورا این همه دردسر را آفرید ولی منظم، خوب و زحمتکش بودند و به دیگران نیز نظم دادند. همگی از بچه‌های مفاهیم دوره‌های قبل، صاحب عنوان و رتبه که علاوه بر مشارکت فعال در طرح سوالات، در عملیات تصحیح مفاهیم و اعلام نتایج هم کمک بودند. تقریباً تمام مطالب بروی تقویم اجرایی پیش رفت و یکی از دلایل آنهم شاید وقت‌شناسی اینها بود. (قابل توجه مراکز «فرزانگان» در سراسر کشور).

برادران

تقریباً بدبخت شدند. مجبور بودند صبح زود بیایند، بعدازظهرها زود کار را شروع کنند، مرتب و جمع و جور و سروقت کار کنند. یعنی تقریباً تمام بلاهای دنیا که فقط بخاطر اجرای خوب مسابقات قرآن کریم، آدم حسابی حوصله‌اش را می‌کند، بر سر اینها آمد!!

بچه‌ها

سوالات، اسامی برگزیدگان و پاسخ‌نامه‌ها به موقع بدستشان رسید. بی‌نظمی و شیرتوشیری

- لااقل نسبت به سالهای قبل - بسیار بسیار کم تر بود. نظام یکپارچه‌ای هم برای پی‌گیری وجود داشت. **مراکز آموزشی**

مراکز هم بدون آنکه دغدغه یافتن «مدیریت خیلی محترم فوق برنامه!» را داشته باشند توانستند اطلاعات مربوط به مسابقات قرآن کریم را از بچه‌های خوب دفتر معاونت تربیتی بدست آورند. سیستم، تا حدود بسیاری پاسخگوی مراکز بود. وجود مرحله تکمیلی چراغ پرفروغ مسابقات قرآن کریم را در بسیاری مراکز آموزشی تا مدتی پرتراوت نگه داشت.

مفاهیم

بیش از پنج هزار پاسخ نامه بدست ما رسید که باتوجه به حذف طبیعی پایه سوم دبیرستان بعثت درگیری با امتحانات دیپلم و عدم حضور پیشدانشگاهی‌ها یعنی عدم حضور دو هفتم دانش آموزان مراکز برایمان بسیار ارزشمند و قابل توجه بود. بچه‌های اول راهنمایی هم نگران نباشند، برای آنها هم فکری کرده‌ایم که به موقع اعلام خواهیم کرد. برای دبیرستان چاره‌جویی در حد ارائه یک جزوه تشریح و توضیح است تا بتواند مشکل گشای پیچیدگی متن مسابقات باشد. در مجموع باتوجه به متن و پیچیدگی آن و امتیاز نفرات اول و ممتاز، تعداد آنها قابل توجه و چشمگیر بود. دست همه درد نکند.

حفظ و قرائت

طرح «دبیرستانی - راهنمایی» بودن میزبانی مسابقات منطقه‌ای بدون شک ادامه خواهد یافت. فقط مانده چگونه دو شهر بودن آن برای مدارس مشکل آفرینی کمتری داشته باشد. این سؤال را باید در طی مسابقات نهایی با مدیران در میان بگذاریم. سطح مسابقات «حفظ ویژه» هم رشد خیلی خوبی داشته که افتخار آفرین و امیدوارکننده است. امیدواریم تعداد بچه‌هایی که در طی دوران تحصیلات خود در سمپاد به «حفظ کل» دست می‌یابند افزون‌تر شود.

تشکر و اعتذار

شانزده مرکز سمپاد با همت و تلاش بی‌مانند خود میزبانی مناطق ۱۶ گانه را عهده‌دار بودند که جای تحسین و تقدیر فراوان دارد. گزارش نمایندگان اعزامی ما به مراکز حاکی است که نهایت همت در حسن اجرای مسابقات از سوی مسئولین مراکز بکارگرفته شده بود. اگر از بی‌وفایی دفتر «شاهرو» بگذریم که بی‌عنایت از کنار میزبانی خود گذشتند و سوابق خوب خود را در فوق برنامه به باد دادند و بی‌جهت کاروان راهنمایی خود را از مسابقات منطقه‌ای و راهیابی به مرحله نهایی محروم ساختند، یک نمره عالی و درخشان به همه میزبانان خوب سمپاد در مسابقات منطقه‌ای می‌دهیم و برای همه این زحمتکشان از درگاه ایزد منان توفیق مسئلت می‌نمائیم.

دفاتر میزبان راهنمایی: مشهد، یزد، شیراز، دزفول، همدان، زنجان، شهرری.

دفاتر میزبان دبیرستان: تبریز، رشت، بیرجند، لار، اصفهان، خرم آباد، سنندج و تهران.
دفتر بی وفا: شاهرود!

درسی برای همه

خوب تندی آقای دکتر اژه‌ای برای همه تلخ است. اینرا می‌توانید از مدیرتان پرسید! زیرا ایشان همیشه برای شما بچه‌ها گرم و پرحوصله‌اند و نمی‌توانید تا دانش‌آموز هستید حرف‌ها را بفهمید! ولی ریشه‌اش و آنچه حساسیت ایشان را برانگیخت و البته نتایج مبارکی هم بدنبال داشت «نظم» است. حتی امثال ما گاه‌گولها هم - اینک بیش از هر زمان - نظم‌پذیری و سیستم داشتن در کار و نقش غیرقابل انکار و اساسی آنرا درک کرده‌ایم. قبلاً مسابقات بدون این حساسیتها هم برگزار می‌شد، شاید هم به خوبی. ولی این حساسیتها درسی بود برای همه ما. شاید قبل از اینکه بیایید و در مسابقات قرآن کریم سمپاد عهده‌دار کاری بشوید، منظم‌تر شوید، برای همین اینها را نوشتم.

خصوصی

«هادی» دست درد نکند. اگر چه کسی حالی از تو نپرسید ولی زحمت کشیدی با تمام بچه‌های خیلی خوب و قدر: رضا، حسین، مهدی، مهدی، محسن و سعید. سید، بارک‌الله اینها یادگاری تو‌اند. آقای دکتر آشتیانی هم بی‌سر و صدا، همه را جمع و جور کرد خیلی با حال، خیلی عشق، خودی‌ها فهمیدند. نوشتیم شما‌ها هم یاد بگیرید، سر و صدا در کار بدرد نمی‌خورد.

شایعات

می‌گویند در مسابقات نهایی پلاک و چفیه می‌دهند با آرم مسابقات و خیلی زیباست! بخصوص که پیشنهاد از خواهرها بوده است. می‌گویند همه می‌رویم «شلمچه»، بعد می‌رویم موقعیت شهید اتابک سپهری ببینیم بچه‌های فارغ‌التحصیل سمپاد آنجا چه کرده‌اند.
می‌گویند میزبانی سال بعد روی کرمان دور می‌زند، صحبت روی تبریز هم هست و
اضطراب چند رئیس دفتر را موقتاً زیاد کنیم تا ببینیم پرندۀ خوشبختی روی شأنۀ چه کسی برای نهمین سال خواهد نشست.

«هشت» سال دفاع مقدس، «هشتمین» دوره مسابقات قرآن، یادواره شهدای سمپاد اهواز منتظر است.